

O C E N A

dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego

dr hab. n. ekonom., dr n. med., lek. med. MARCINA CZECHA

w związku z postępowaniem o nadanie tytułu profesora

w dziedzinie nauk medycznych

Dane biograficzne Kandydata

Pan dr hab. n. ekonom., dr n. med. Marcin Czech posiada wykształcenie medyczne. W latach 1987-1993 odbył studia na I Wydziale Lekarskim ówczesnej Akademii Medycznej w Warszawie uzyskując tytuł zawodowy lekarza. Bezpośrednio po nich podjął, na okres półtora roku, pracę na stanowisku młodszego asystenta w Szpitalu Klinicznym Wojskowej Akademii Medycznej. Następnie przez dwa lata pracował w Klinice Otolaryngologii Szpitala Bródnowskiego CMKP na stanowisku asystenta. Od roku 1997 podejmuje pracę zawodową w różnych firmach farmaceutycznych, odpowiadając w nich za farmakoekonomiczne aspekty ich funkcjonowania. Rozwinięciem tych zainteresowań było podjęcie przez Kandydata w roku 2000 Studiów Doktoranckich w dziedzinie zarządzania, realizowanych na Wydziale Inżynierii Produkcji Politechniki Warszawskiej. Fakt ten, zapewne przyczynił się do późniejszego związania się z tą Uczelnią jako jej pracownik naukowy. Pomimo 4-letniego cyklu owych Studiów, już w roku 2002 Kandydat przedstawia i broni z wyróżnieniem pracę doktorską zatytułowaną „Metody oceny opłacalności leczenia nadciśnienia tętniczego”. Ma to miejsce przed Radą Naukową Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej w Warszawie, a promotorem tej pracy jest Prof. dr hab. n. med. Jacek Sławski. Tym samym Kandydat uzyskuje stopień naukowy doktora nauk medycznych. Kontynuując swój dalszy rozwój naukowy w obszarze nauk medycznych specjalizuje się On w latach 2007-2012 w zakresie epidemiologii a w latach 2013-2016 w zakresie zdrowia publicznego. Obydwa egzaminy specjalizacyjne zdał z wyróżnieniem. Począwszy od momentu obronienia pracy doktorskiej angażuje się intensywnie w szkolenie podyplomowe związane, w różnych formach, z zarządzaniem w służbie zdrowia, prawnymi aspektami zaopatrzenia farmaceutycznego oraz przede wszystkim z ekonomią stosowania terapii systemowych oraz poszczególnych leków. Uzasadnia to złożenie przez Kandydata rozprawy habilitacyjnej zatytułowanej „Farmakoekonomika jako narzędzie zarządzania w gospodarowaniu lekami w Polsce” na

Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Prowadzi to do uzyskania w roku 2010 stopnia doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. Owe awanse naukowe dobrze sprzyjają dalszemu rozwijaniu aktywności dydaktycznej w zakresie farmakoekonomiki. Cały czas, aż do chwili wystąpienia z wnioskiem w sprawie postępowania profesorskiego, Kandydat pozostaje aktywnym organizatorem i wykładowcą w jednostkach związanych z zarządzaniem w służbie zdrowia oraz z farmakoekonomiką, przynależnych do Uniwersytetu Warszawskiego oraz do Politechniki Warszawskiej, a do roku 2015, także do Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Działając na Politechnice Warszawskiej organizuje m.in. Podyplomowe Studia Menedżerów Farmacji, których absolwenci, niekoniecznie farmaceuci, zostają wprowadzeni do systemu zarządzania aptekami i nabywają uprawnień oraz kompetencji do prowadzenia gospodarki lekiem na poziomie ponadaptecznym. Równoległe do wymienionych powyżej aktywności, w roku 2017 dr hab. Marcinowi Czechowi zostaje powierzona funkcja Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia, odpowiedzialnego za pracę Departamentu Polityki Lekowej i Farmacji oraz Departamentu Współpracy Międzynarodowej. Wszystkie funkcje w wymienionych wcześniej uczelniach publicznych oraz w organach administracji państwowej Kandydat pełni do chwili obecnej.

Ocena dorobku naukowego

Bibliometria

Podstawę do oceny w zakresie tego kryterium stanowi przygotowana w sposób wyczerpujący i perfekcyjny, przez Bibliotekę Naukową Instytutu Matki i Dziecka, analiza bibliometryczna dorobku naukowego dr hab. Marcina Czecha, jako osoby ubiegającej się o nadanie tytułu naukowego profesora w dziedzinie nauk medycznych.

Całkowity dorobek naukowy doktora habilitowanego Marcina Czecha wykazany w wymienionym zestawieniu obejmuje 268 pozycji, z zastrzeżeniem, że listę komunikatów zjazdowych krajowych i zagranicznych zaprezentowano tylko w formie wyboru prac najbardziej reprezentatywnych dla tej grupy. Wśród owych 268 różnorodnych prac, 22 to oryginalne pełnotekstowe prace zamieszczone w czasopiśmie z listy JCR, posiadające łączny współczynnik IF = 19,862, co odpowiada liczbie 523,5 punktów MNiSW. Odpowiednio przed habilitacją liczba takich prac wynosiła 2 a ich IF był równy 0,762; natomiast po habilitacji liczba tego typu publikacji wynosi 20 a ich IF wynosi 19,100. Wskazuje to na znaczące zwielokrotnienie dorobku naukowego po ostatnim awansie naukowym w najbardziej prestiżowym obszarze prac z IF. W pozostałych typach i rodzajach aktywności publikacyjnej wartości liczbowe kształtują się w następujący sposób (liczba publikacji odpowiednio przed / oraz po habilitacji):

- Prace oryginalne w czasopiśmie bez IF 13/14,
- Prace poglądowe bez IF 27/15,
- Rozdziały w monografiach i podręcznikach międzynarodowych 0/2,
- Rozdziały w monografiach i podręcznikach krajowych 33/5,

- Autorstwo monografii i podręczników krajowych 5/1,
- Redakcja monografii i podręczników krajowych 0/1,
- Redaktor naczelny wieloautorskich monografii i podręczników w jęz. polskim 1/0,
- Prace popularno-naukowe (wybrane!) 15/9,
- Streszczenia ze zjazdów międzynarodowych 43/ (wybrane!) 23,
- Streszczenia ze zjazdów krajowych 27/ (wybrane!) 10,
- Publikacje w suplementach bez IF 1/0,
- Listy i komentarze do redakcji czasopism z IF 0/1.

Na podstawie powyższego dorobku, międzynarodowe bazy danych publikują dla Autora Marcina Czecha następujące wskaźniki naukometryczne:

- Indeks Hirscha według Web of Science = 4; według Scopus = 5,
- Liczba cytowań / bez autocytowań według Web of Science = 70/52; według Scopus 81/51.

Spośród prac oryginalnych Kandydat w pięciu przypadkach jest pierwszym autorem publikacji. W pozostałych typach prac, w większości przypadków, jest pierwszym, bądź jedynym ich autorem.

Analizując powyższe dane nasuwają się dwa kluczowe wnioski. Pierwszy o bardzo dużej aktywności publikacyjnej Kandydata i drugi o specyfice obszaru naukowego reprezentowanego przez Niego. Liczba publikacji pełnotekstowych bez IF opublikowanych przez Autora przewyższa około 3,5-krotnie liczbę publikacji z IF. Ponadto średnia wartość IF przypadająca na jedną pracę spośród wszystkich prac dr hab. M. Czecha wynosi 0,903. Wskazuje to na bardzo trudny publikacyjnie obszar badawczy reprezentowany przez Autora. I trudno się temu dziwić gdyż opisywana zwykle w tych pracach sytuacja na polskim rynku farmaceutycznym nie budzi wielkiego zainteresowania i nie odbija się szerokim echem w publikacjach o randze światowej. Zresztą czasopism „impaktowanych” z obszaru farmakoekonomiki w światowym obiegu jest znacznie mniej niż z innych wiodących obszarów nauk medycznych, a te które już się zadomowiły na rynku wydawniczym również nie cieszą się oszałamiającymi wartościami IF. Dlatego przedstawiony dorobek, choć wyrażony we wskaźnikach naukometrycznych leżący w obszarze raczej średnich wartości, to ze względu na zakres tematyczny prac uznać należy za co najmniej odpowiedni a nawet imponujący. Ze względu na dużą niejednorodność punktacyjną prac przypisywanych do dziedziny nauk medycznych, również ocena dorobku autorskiego w tym zakresie nie może być prowadzona w sposób zero-jedynkowy. W opinii podpisanego recenzenta zaprezentowany całkowity dorobek naukowy Kandydata w pełni upoważnia go do ubiegania się o nadanie tytułu profesora nauk medycznych.

Dorobek naukowy przed habilitacją

Okres przedhabilitacyjny Kandydata to 17 lat z czego na okres aktywnego publikowania przypada 11 lat. W tym czasie opublikowanych zostało łącznie 167 różnego typu prac, z czego aż 42 to pełnotekstowe prace w czasopismach branżowych, w zdecydowanej jednak

większości nie posiadających, z przyczyn wcześniej omówionych, przypisanej wartości punktowej wyrażonej za pomocą IF. W powyższej liczbie 15 to oryginalne prace doświadczalne oraz 27 to prace pogładowe. Dodatkowo wymienić należy dużą ilość prac popularno-naukowych, spośród których Autor w przedstawionej dokumentacji prezentuje tylko 15 z nich. Równie aktywnie uczestniczy On w tym okresie również w konferencjach i zjazdach naukowych prezentując na nich łącznie 70 komunikatów, z tego 43 na konferencjach międzynarodowych. Do istotnych osiągnięć okresu przedhabilitacyjnego zaliczyć również należy aż 33 rozdziały w monografiach i podręcznikach krajowych.

Zakres tematyczny prac w okresie przed- i pohabilitacyjnym był podobny pod względem metodologicznym; różnice sprowadzały się zasadniczo, jedynie do poddawanych ocenie jednostek chorobowych, i dlatego zostanie on omówiony łącznie w następnym punkcie niniejszego opracowania.

W okresie przedhabilitacyjnym dr hab. M. Czech odbył kilka krótkoterminowych staży naukowych w zróżnicowanych pod względem profilu zainteresowań placówkach naukowych głównie w Wielkiej Brytanii, ale także w innych krajach europejskich.

Przez cały czas aktywności zawodowej Kandydat wykazywał się wyjątkowo wysoką aktywnością organizacyjną doskonale łączącą się i przeplatającą z Jego działalnością naukową. Praktycznie można stwierdzić, że był jedną z trzech najważniejszych osób współtworzących polską farmakoekonomikę, opracowujących jej naukowe podstawy i tworzących zręby do dalszego jej rozwoju.

Najbardziej istotna część doświadczalnych i organizacyjnych prac Kandydata, prowadzonych przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego, realizowana była w ramach stworzonych przez Niego różnych form kształcenia podyplomowego w wymienianych wcześniej wiodących warszawskich uczelniach publicznych. Na okres ten przypada również wyjątkowo szeroka współpraca z ośrodkami zagranicznymi i krajowymi, polegająca na skutecznym transferze wiedzy oraz form organizacji farmakoekonomiki i jej nauczania na polski grunt, słabo jeszcze w tym obszarze zagospodarowany. Śmiało można stwierdzić, że dr hab. Marcin Czech może zostać zaliczony do nielicznego grona osób, dzięki którym polska farmakoekonomika i związane z nią obszary nauki zajmują miejsce, pozwalające na szerokie partnerstwo w kontaktach międzynarodowych.

Dorobek naukowy po habilitacji

Dr hab. Marcin Czech po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego nadal niezwykle aktywnie pracuje naukowo. W pierwszych latach po habilitacji kontynuuje działalność naukową i dydaktyczną w tych samych jednostkach co poprzednio. Rozwija ją jednak w sposób istotny, podejmując wiele cennych inicjatyw organizacyjnych i podnosząc swoje kwalifikacje poprzez udział w znaczącej liczbie kursów, konferencji i staży naukowych. Po habilitacji zmienia się także znacząco sposób publikowania wyników prac badawczych. Znajduje to szczególne odzwierciedlenie w liczbie opublikowanych artykułów w czasopiśmie posiadających przypisaną wartość współczynnika IF, a także w samej

sumarycznej wartości tego parametru. Wskaźniki naukometryczne, związane z pracami posiadającymi ustaloną punktację IF zostały po habilitacji istotnie zwielokrotnione. Pozostałe wartości charakteryzujące dorobek naukowy, wskazujące na liczbę prac w czasopismach spoza listy JCR oraz liczba komunikatów, rozdziałów, wykładów i prac popularno-naukowych również zostały znacząco powiększone. Można uznać, że tego typu uśredniony dorobek po habilitacji uległ podwojeniu.

Istotą całego dorobku dr hab. Marcina Czecha, a szczególnie tego z okresu po habilitacji, jest jego szeroka interdyscyplinarność, łącząca skutecznie farmakoekonomikę z ekonomiką zdrowia oraz gospodarką lekiem, lub patrząc szerzej, łącząca medycynę, farmację, ekonomię i zarządzanie. Takie spojrzenie na wymienione obszary badawcze pozwoliło nadzwyczaj trafnie przewidzieć kierunki rozwoju farmakoekonomiki oraz metody i trendy oceny technologii medycznych w Polsce. Koncepcje i wizje naukowe i gospodarcze dr hab. M. Czecha znajdują odzwierciedlenie w aktualnej sytuacji na rynku produktów farmaceutycznych i usług medycznych. Począwszy od pierwszych prac Kandydata aż po dzień dzisiejszy wspierał On czynnie powstanie i rozwój pierwszego polskiego czasopisma specjalistycznego z zakresu Farmakoekonomiki. Był głównym współtwórcą Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego, które później skutecznie wypromował na arenie międzynarodowej, wprowadzając je w struktury International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research. W organizacji tej wypełniał wiele odpowiedzialnych zadań, na funkcji prezesa skończywszy. Poprzez wiodące współautorstwo słownika farmakoekonomicznego przyczynił się do stworzenia od podstaw, a potem do rozwoju polskiej nomenklatury farmakoekonomicznej oraz polskiej wersji słownika pojęć o jakości życia w ujęciu zdrowotnym. Przewodniczył grupie tworzącej wytyczne edukacyjne Polskiego Towarzystwa Farmakoekonomicznego. Łącznie, w powyższym zakresie, Kandydat opublikował trzy podręczniki z zakresu nauk farmakoekonomicznych, w przypadku dwóch kolejnych pełnił rolę ich redaktora, a ponadto był współtwórcą trzech słowników i jednego leksykonu pojęć. Jest członkiem rad naukowych jednego polskiego i jednego zagranicznego specjalistycznego czasopisma naukowego. Był wykonawcą sześciu projektów badawczych finansowanych w formie grantów naukowych (w tym trzech projektów międzynarodowych), oraz kierował dwoma projektami międzynarodowymi finansowanymi ze środków zagranicznych.

Do wiodących obszarów zainteresowań badawczych dr hab. Marcina Czecha w ostatnich latach i obecnie zaliczyć należy badanie, określanie i ustalanie współzależności i korelacji dla kosztów leczenia wybranych grup schorzeń, zazwyczaj tych o najwyższym koszcie społecznym ich terapii. Do owych chorób zaliczyć należy przede wszystkim cukrzycę, depresję, nadciśnienie tętnicze, przewlekłą niewydolność serca oraz przewlekłą niewydolność żylną. Ponadto, co jest niezwykle cenne, Kandydat zajmował się często pomijanymi zagadnieniami farmakoekonomiki leczenia chorób rzadkich i ultra-rzadkich. Jako pierwszy w Polsce dokonał oszacowania kosztów pośrednich całkowitej, łącznej terapii tych chorób, opracowując w tym celu własną oryginalną metodologię. Zgodnie z posiadaną specjalizacją z zakresu epidemiologii zajmował się także wzajemnymi związkami

farmakoekonomiki i epidemiologii klinicznej chorób zakaźnych występujących głównie u dzieci. Realizował szerokie badania opłacalności i społecznych skutków prowadzenia szczepień dzieci w Polsce. Był pionierem wprowadzenia metodologii oceny technologii medycznych w procesie podejmowania decyzji w medycynie. Działania te prowadził jeszcze przed powstaniem Agencji Oceny Technologii Medycznych i kontynuował je współpracując z nią. Opracował międzynarodowy epidemiologiczny i kosztowy model hipoglikemii uzależniony od realnie prowadzonej praktyki klinicznej, co pozwoliło na efektywne sterowanie kosztami terapii cukrzycy. Wprowadził nowatorskie metody badań populacyjnych nadciśnienia tętniczego oraz opracował wyływające z nich zalecenia terapeutyczne dla lekarzy i pacjentów. Brał udział w pracach zespołów eksperckich PAN ds. cukrzycy oraz zespołu „Strategic trends and scenarios for Polish pharma market, 2020 perspective”.

To szerokie spojrzenie na znaczenie farmakoekonomiki w bardzo różnorodnych dziedzinach medycyny, znajdujące swoje odbicie w prowadzonych pracach eksperymentalnych stanowi istotny argument na rzecz rozpatrywania kandydatury dr hab. Marcina Czecha do tytułu profesorskiego w dziedzinie nauk medycznych. Również liczne dodatkowe obszary Jego zainteresowań, zaprezentowane w przedstawionej dokumentacji jako publikacje, głównie o charakterze popularno-naukowym, w każdym przypadku dotyczą ekonomiki zdrowia, farmakoekonomiki i zarządzania w ochronie zdrowia, co przemawia za umiejscowieniem opiniowanego wniosku w wymienionym obszarze nauk medycznych.

Najważniejsze prace pohabilitacyjne Kandydata zostały opublikowane w czasopismach takich jak: *Biotechnology & Biotechnological Equipment* (3 prace), *International Journal of Clinical Pharmacology and Therapeutics*, *Comptes Rendus de L'Academie Bulgare des Sciences* oraz *Kardiologia Polska* (po 2 prace) a także po jednej pracy w *Epidemiology and Infections*, *European Review for Medical and Pharmacological Sciences*, *BMC Endocrine Disorders*, *Expert Review of Pharmacoeconomics & Outcomes Research*, *World Journal of Surgery*, *Journal of Interventional Cardiac Electrophysiology*, *European Journal of General Practice* oraz *Acta Poloniae Pharmaceutica – Drug Research*. Wszystkie wymienione czasopisma pochodzą z listy JCR i posiadają punktację IF. Na podkreślenie zasługuje wyjątkowo duża aktywność Kandydata w zakresie publikacji w czasopismach naukowych bez IF oraz w czasopismach branżowych, a niekiedy również w tzw. czasopismach popularnych. W obszarze nauk farmakoekonomicznych zjawisko takie należy uznać za wyjątkowo cenne, ze względu na konieczność popularyzacji zagadnień odpowiedniego gospodarowania lekiem i kształtowania świadomości społecznej w obszarze wiedzy o leku i społecznych kosztach jego stosowania, lub co gorsze, niestosowania.

W swoim opracowaniu, odpowiadającym autoreferatowi, Kandydat prezentuje również swoje aktualne obszary badawcze i określa kierunki przyszłych prac doświadczalnych. Zalicza do nich w sposób bardzo obiecujący m.in. takie zagadnienia jak:

- (1) Prewencja pierwotna a opłacalność szczepień u dzieci.
- (2) Koszty leczenia chorób rzadkich i ultra-rzadkich oraz sposoby podejścia społecznego do tych terapii.
- (3) Wieloczynnikowa (multikryterialna) analiza decyzyjna w ocenie leków sierocych.

- (4) Zakres i sposób konsumpcji zasobów opieki zdrowotnej przez osoby intensywnie z niej korzystające.
- (5) Koordynowana opieka nad kobietą w ciąży i farmakoekonomiczne efekty takiej opieki.
- (6) Wykorzystanie farmakoekonomiki w polityce lekowej państwa.

Wszystkie wymienione wyżej osiągnięcia oraz zaprezentowane kierunki badawcze są wzajemnie ze sobą ściśle powiązane funkcjonalnie. Trudno byłoby zrealizować kolejne zadanie, bez pomyślnego wdrożenia efektów uzyskanych w zadaniu poprzednim. Dotyczą bowiem one wszystkie tych samych obszarów wzajemnych współzależności i oddziaływań ekonomicznych i finansowych. I bardzo dobrą rzeczą jest, że w okresie niezwykle wręcz tempa rozwoju polskiej gospodarki, znalazła się osoba, która w sposób niezwykle kompetentny, a przy tym doskonale umocowany naukowo, potrafi przenosić prawa ekonomiczne na obszar nauk medycznych.

Szeroki wachlarz otrzymanych wyników badań korelujących ekonomię z farmacją i medycyną oraz przedstawiony zakres dalszych, już wdrożonych zainteresowań Kandydata, może zostać wykorzystany jako zbiór podstawowych danych niezależnych, do kreowania nowych kierunków badawczych w obszarze farmakoekonomiki, stawiającej sobie za nadrzędny cel optymalizację kosztów leczenia pacjenta przy jednoczesnym zachowaniu jego najwyższego dobrostanu. Efekty tego typu analiz, a przede wszystkim możliwość realnego wdrożenia wpływających z tego wniosków, do codziennej gospodarki mikroterapeutycznej w skali każdego pojedynczego pacjenta, jak również w skali makro- w odniesieniu do całej gospodarki państwa są szczególnie cennym osiągnięciem wynikającym z prac prowadzonych przez Kandydata, pozwalającym w sposób racjonalny poszukiwać nowych rozwiązań gospodarczych w odniesieniu do wszelkich typów stosowanych terapii.

O znaczącej efektywności i istotnym stopniu oddziaływania na naukę światową prac autorstwa dr hab. Marcina Czecha świadczy fakt ich publikowania w licznych, różnorodnych tematycznie, ale cieszących się powszechnym uznaniem świata naukowego czasopismach z szerokiego obszaru nauk medycznych. To z kolei stanowi kolejny argument na rzecz nadania Kandydatowi tytułu profesora właśnie w dziedzinie nauk medycznych.

Ocena dorobku dydaktycznego

Promotorstwo prac doktorskich

Dr hab. Marcin Czech był i nadal jest mocno zaangażowany w kształcenie młodej kadry naukowej. Jest promotorem jednego przewodu doktorskiego zakończonego pomyślną obroną pracy doktorskiej w roku 2015 przed Radą Wydziału Farmaceutycznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Ponadto powierzono mu promotorstwo kolejnych pięciu prac doktorskich, z czego trzy wykonywane są na Wydziałach Lekarskich a dwie na Wydziałach Farmaceutycznych polskich uniwersytetów medycznych. Został On również powołany na funkcję promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim prowadzonym na Uniwersytecie Medycznym w Astanie (Kazachstan) oraz jest w trakcie

przygotowywania do otwarcia przewodu dla kolejnej pracy doktorskiej w Instytucie Matki i Dziecka.

W zakresie działań związanych z przygotowaniem rozpraw doktorskich wskazać należy również na zaangażowanie Kandydata w ocenę prac doktorskich. Był On dotychczas recenzentem sześciu obronionych rozpraw doktorskich, w tym kilku z wyróżnieniem.

Działalność dydaktyczna przed habilitacją

Dr hab. Marcin Czech swoją aktywność dydaktyczną rozpoczął praktycznie zaraz po ukończeniu studiów na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie. Podjął wówczas pracę w szpitalu klinicznym WAM jako młodszy asystent, co się wiązało z prowadzeniem procesu dydaktycznego w podstawowym wymiarze. Po niespełna dwóch latach przeniósł się do CMKP, gdzie został zatrudniony na etacie asystenta, z czym związane były również obowiązki dydaktyczne. Kolejnych kilka lat Kandydat poświęcił na pracę w wiodących firmach farmaceutycznych, zajmując się w nich zagadnieniami farmakoekonomicznymi. Jednak bardzo szybko nawiązał równoległą współpracę z Politechniką Warszawską, gdzie powierzono mu liczne zadania związane z uruchomieniem i prowadzeniem studiów podyplomowych. W działalności tej odnalazł się On w sposób doskonały organizując Interdyscyplinarne Studia Menadżerów Farmacji oraz Studium Marketingu i Prawa Farmaceutycznego, w którym poza funkcjami organizatorskimi prowadził cieszące się dużym uznaniem zajęcia z zakresu przedmiotów wchodzących w skład bloku: Farmakoekonomika. Sukcesy dydaktyczne na Politechnice Warszawskiej pozwoliły mu na szybkie rozszerzenie realizowanej aktywności także na Uniwersytet Warszawski, gdzie równoległe do wcześniej wymienionych rozpoczął prowadzenie studiów magisterskich z Oceny Technologii Medycznych a także studiów podyplomowych „Zarządzanie w Ochronie Zdrowia” oraz „Marketing Farmaceutyczny”. Również tutaj był On odpowiedzialny za realizację, w różnych formach, zajęć z Farmakoekonomiki. Tak szerokie doświadczenie spowodowało, że od roku 2007 podjął także w sposób równoległy pracę na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym prowadząc i tutaj zajęcia z tego samego przedmiotu. W ten sposób praktycznie cała dydaktyka farmakoekonomiczna w stolicy spoczęła w rękach dr hab. M. Czecha. We wszystkich tych Uczelniach poza typowymi zajęciami w formie wykładów, seminariów i ćwiczeń powierzona mu zostaje opieka i promotorstwo prac dyplomowych zarówno na studiach I jak i II stopnia.

Działalność dydaktyczna po habilitacji

Działalność dydaktyczna dr hab. Marcina Czecha po habilitacji ściśle przeplata się z Jego szeroką aktywnością organizacyjną. Uzyskanie stopnia doktora habilitowanego umożliwiło mu znaczne rozszerzenie Jego dotychczasowych działań dydaktycznych oraz otwiera drogę do dalszego bardzo aktywnego upowszechniania problemów farmakoekonomicznych w społeczeństwie. Kandydat nadal aktywnie organizuje i prowadzi zajęcia związane z

farmakoekonomiką we wszystkich trzech wcześniej wymienionych Uczelniach. Intensyfikuje działalność związaną z promowaniem absolwentów na poziomie licencjackim i magisterskim. Przed i po habilitacji łącznie wypromował ponad 120 osób przygotowujących pod Jego kierownictwem pracę licencjacką lub magisterską. Podejmuje bardzo dużą ilość zajęć wiążących się z popularyzowaniem nauki, kładąc przy tym szczególny nacisk na najbliższe mu zagadnienia związane z szeroko rozumianą gospodarką lekiem. Bierze udział w licznych imprezach popularyzujących naukę wśród młodzieży. Na potrzeby międzynarodowej organizacji farmakoekonomicznej ISPOR przygotowuje wykłady w formie e-learningowej. Dorobkiem z pogranicza działalności naukowej i dydaktycznej jest recenzowanie oryginalnych prac naukowych nadsyłanych do redakcji w celu ich opublikowania. Również w tym zakresie Kandydat wykazał się wysoką aktywnością, recenzował bowiem liczne prace doświadczalne na prośbę redakcji powszechnie uznanych czasopism naukowych pochodzących z listy JCR. Były to m.in.: *Public Health, BMC Endocrine Disorders, Clinical Drugs Investigation, Current Medical Research and Opinion, International Journal of Public Health, Pharmacological Reports, Kardiologia Polska oraz Human Factors and Ergonomics in Manufacturing* a także wiele innych czasopism, którym nie przypisano punktacji IF.

Działalność dydaktyczna dr hab. Marcina Czecha, w formie nieco mniej systematycznej niż klasyczne zajęcia akademickie, w sposób niezwykle istotny nasiliła się od czasu powierzenia Mu funkcji Wiceministra Zdrowia. Lista przeprowadzonych przez niego wykładów na konferencjach i zjazdach naukowych jest niezwykle długa, a ostatnio są to głównie tzw. „wykłady na zaproszenie” kierowane przede wszystkim do odbiorców pochodzących ze środowisk medycznych. Stanowiąc to może również jeden z kolejnych argumentów przemawiających na rzecz nadania mu tytułu naukowego profesora w dziedzinie nauk medycznych.

Ocena osiągnięć organizacyjnych

Istotne dla środowiska akademickiego działania organizacyjne Kandydat zaczął podejmować praktycznie w momencie zatrudnienia go na Politechnice Warszawskiej. Wcześniejszą szeroką działalność organizacyjną, choć związaną ze zdrowiem i dydaktyką, raczej należy uznać za aktywność społecznikowską na rzecz środowiska. Od wspomnianego momentu jest On organizatorem najprzeróżniejszych form dydaktycznych intensywnie popularyzujących zagadnienia farmakoekonomiczne, w których odnajduje swoją pasję. Sam się intensywnie szkoli na wielu certyfikowanych kursach krajowych i zagranicznych, by później zdobytą wiedzę i doświadczeniem dzielić się ze słuchaczami szkoleń organizowanych z Jego udziałem jako wykładowcy. Jest organizatorem lub głównym współorganizatorem m.in. Interdyscyplinarnych Studiów Menadżerów Farmacji, Studiów Podyplomowych z zakresu Farmakoekonomiki, Marketingu i Prawa Farmaceutycznego, Studiów magisterskich z zakresu Oceny Technologii Medycznych oraz kolejnych Studiów Podyplomowych z zakresu Zarządzania w Ochronie Zdrowia a także z Marketingu Farmaceutycznego. Każde z tych szkoleń realizowane było w co najmniej kilku edycjach.

Działalność społeczną Kandydat rozwija w licznych krajowych i międzynarodowych towarzystwach naukowych. Jest członkiem m.in. Stowarzyszenia Absolwentów Szkoły Biznesu Politechniki Warszawskiej, International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research, Health Technology Assessment International oraz Professional Association of Diving Instructors. Ponadto w Polskim Towarzystwie Koordynowanej Opieki Zdrowotnej jest członkiem Rady Nadzorczej a w Założonym przez niego Polskim Towarzystwie Farmakoekonomicznym po 12 latach przerwy ponownie został wybrany na funkcję Przewodniczącego.

Zapewne owa, niezwykle szeroka aktywność organizacyjna związana z ekonomiką leczenia i gospodarowania lekami stała się przyczyną powierzenia mu kolejnego, nowego stanowiska i związanego z tym zakresu zadań i odpowiedzialności. Kandydat od dwóch lat jest Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Zdrowia RP, gdzie odpowiada za Departament Polityki Lekowej i Farmacji oraz za Departament Współpracy Międzynarodowej. Pełniąc z zaangażowaniem tę funkcję znajduje On jeszcze czas i możliwości na aktywność naukową we wszystkich jej formach.

Aktywność organizatorska naukowca, nastawiona na rzecz rozwoju swojego środowiska zawodowego i swojej branży, siłą rzeczy musi być oceniana w bezpośredniej łączności z aktywnością naukową i dydaktyczną. W takim wymiarze zaangażowanie dr hab. Marcina Czecha w prace na rzecz swojego bezpośredniego a także szerokiego i interdyscyplinarnego otoczenia, szczególnie w okresie ostatnich 16-17 lat, ocenić należy wysoko i uznać za wypełniające niezbędne wymagania ustanowione dla procesu ubiegania się o nadanie tytułu naukowego profesora.

Nagrody i wyróżnienia

Dr hab. M. Czech począwszy od pierwszych działań zawodowych po ukończeniu studiów otrzymywał różnego rodzaju nagrody i wyróżnienia. Były to nagrody za najlepiej zdane egzaminy specjalizacyjne, za pracę doktorską, za wyniki na studiach MBA. Podczas pracy w trzech warszawskich publicznych szkołach wyższych otrzymywał Nagrodę Rektorską od Rektora każdej z tych Uczelni. Nagradzany był za autorstwo programów nauczania, za wdrażanie nowatorskich form dydaktycznych oraz za autorstwo i redakcję podręczników akademickich.

Studenci wykonujący pod jego opieką naukową prace dyplomowe wielokrotnie uzyskiwali różnorodne nagrody w konkursach prac magisterskich.

Podsumowanie i wnioski

Podsumowując przedstawioną powyżej ocenę dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego lekarza medycyny, doktora nauk medycznych i doktora habilitowanego nauk ekonomicznych Marcina Czecha, realizującego swoje pasje naukowe w obszarze łączącym nauki medyczne, farmaceutyczne i ekonomiczne stwierdzam, że posiada On:

- znaczne osiągnięcia naukowe, istotnie powiększone po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego, dotyczące przede wszystkim farmakoekonomiki, gospodarki lekiem, ekonomicznych skutków stosowanych terapii, w tym ekonomiki szczepień ochronnych, wykorzystania leków sierocych oraz stosowania programów farmakoekonomicznych w funkcjonowaniu systemów profilaktyki i ochrony zdrowia, których wyniki zostały opublikowane w postaci wielu prac w czasopiśmie o światowym zasięgu,
- znaczne osiągnięcia dydaktyczne przede wszystkim w zakresie przygotowania wysokokwalifikowanych kadr dla organizacji i administracji systemu ochrony zdrowia w Polsce poprzez zaangażowanie i wysoką aktywność w tworzeniu i prowadzeniu studiów podyplomowych z obszarów związanych z zarządzaniem w ochronie zdrowia a także kształcenia studentów różnych kierunków Uniwersytetu Medycznego w zakresie farmakoekonomiki oraz przygotowywania młodej kadry naukowej, wyrażone m.in. promotorstwem jednego ukończonego przewodu doktorskiego i pięciu mocno zaawansowanych, recenzowaniem sześciu prac doktorskich, opieką lub promotorstwem około 120 prac magisterskich i licencjackich, współautorstwem 8 podręczników adresowanych głównie do studentów różnych kierunków studiów oraz autorstwem kilkudziesięciu prac popularno-naukowych,
- duże doświadczenie w realizowaniu badań w ramach grantów naukowych oraz kierowania nimi,
- liczne kontakty międzynarodowe wynikające m.in. z odbytych zagranicznych staży naukowych,
- znaczne i istotne osiągnięcia organizacyjne w zakresie prac na rzecz trzech warszawskich uczelni oraz aktualnie reprezentowanego Instytutu Matki i Dziecka, a także w sposób bardziej ogólny – na rzecz lekarskiego i farmaceutycznego środowiska zawodowego, w których skutecznie funkcjonuje i działa z dużym sukcesem na rzecz ich konsolidacji.

Wszystkie powyższe fakty upoważniają mnie do jednoznacznego stwierdzenia, że lek. med., dr n. med., dr hab. n. ekonom. Marcin Czech wypełnia wszystkie kryteria ubiegania się o tytuł naukowy profesora określone w artykule 26 Ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jednolity Dz. U. z roku 2017 poz. 1789) i w pełni na ten tytuł zasługuje. Profil Jego wykształcenia oraz przedstawionego dorobku uzasadnia ubieganie się o nadanie tytułu profesorskiego w dziedzinie nauk medycznych.

W związku z tym zwracam się do Rady Naukowej Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie z uprzejmym wnioskiem o podjęcie uchwały popierającej nadanie doktorowi nauk medycznych, doktorowi habilitowanemu nauk ekonomicznych MARCINOWI CZECHOWI tytułu profesora w dziedzinie nauk medycznych.

Poznań, dnia 29 listopada 2018 r.

Prof. dr hab. n. farm. Lucjusz Zaprutko

